

קונטרס

מָה אֶתְךָ

יִכְנִיס בְּאָדָם יָשׁוּב הַדַּעַת, שְׂיִזְכֶּה לִישֵׁב עֲצָמוּ בְּכָל יוֹם הַיְכָן
הוּא בְּעוֹלָם, וּמָה וְלָמָּה לוֹ לֵהִיּוֹת כָּל-כֶּף מְעַצְבֵּן וְעֵצוּב וּמְדַכָּא
מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצוֹת וְהַדְרָכוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ לֵהִיּוֹת
תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְלֹא לְדַאג שׁוֹם דְּאִגוֹת כָּלֵל.

*

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תְּלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נֶתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר, שְׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְחַזֵּק
אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁרוֹאֶה אֶת אֶחָד שֶׁהוּא
שׁוֹר וְשָׂרֵי בְּדַכְּאוֹן וּבְמִירוֹת, יִשְׂאֵל: "מָה
אַתָּה", וְיַחֲזֵק וְיֵאמֵץ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, וְיִכְנִיס בּוֹ שְׂמֻחָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין
לָּהּ עוֹד מִצְּוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה — לְשִׂמְחָה
וּלְאֵמֶץ אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאַצְלוּ יַתְּבַרְךָ מְאֹד
מְאֹד חָשׁוֹב מִי שְׂמֻחָה וּמְאֵמֶץ אֶת נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקמג)

קוּנְטָרַס
מָה אַתָּךְ

.א.

צָרִיךְ שְׁתַּחֲזֵק עֲצֻמָּךְ, אָהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, וְאַל תִּפְּלֵ
בְּדַעְתָּךְ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת,
וְאַפְלוֹ שְׁאַתָּה נִמְצָא עֲכָשׁוּ בְּפֶח שָׁבוּר, וְנִפְּלֵת
וְנִתְּלַכְלַכְתָּ בְּכָל מִינֵי עוֹנוֹת וְחַטָּאִים וּפְשָׁעִים, עִם כָּל
זֹאת, אָסוּר לָךְ לִפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, רַק לַעֲשׂוֹת בְּרָגַע זֶה
הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִשְׁאַל אֶת עֲצֻמָּךְ: "מָה אַתִּי, שְׁאַנִּי
מִנְּח בִּיאוֹש כְּזֶה?!", הֲלֹא בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ נַחְמָן
מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוֹש בְּעוֹלָם
כָּלֵל. וְאַף שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ שְׁעֲכָשׁוּ קָשָׁה וְכָבֵד לָךְ לְשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה, כִּי כָּל הַהֲתַחֲלוֹת קָשׁוֹת, בְּפִרְט בְּעִנְיָן
הַתִּשׁוּבָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְעוֹרֵר בְּאַמֶּת לְתִשׁוּבָה, כִּי
אִם עַל-יְדֵי שְׂיִתְנוּצָן לֹא אִזְרַח הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי

שיתעורר לשוב, אך אי אפשר להזריח לו מאורו
 יתברך, כי אם כשישוב בתשובה, כי "כל זר לא יאכל
 קדש" (ויקרא כב, י), ואם-כן מהיכן ההתחלה, ולפעמים
 כשהשם יתברך מרחם עליו, ומזריח לו אורו יתברך
 לתוך עמק החשכות שלו ונפילתו הגדולה, כדי
 לעוררו בתשובה, אך הוא אינו יכול לקבל האור הזה,
 כי לפי עצם שבירתו לשברי שברים, על-ידי מעשיו
 הרעים, הכל הוא אצלו בחינת רבוי אור, ומזה בא,
 ש'לפעמים מתעורר האדם בתשובה לאיזה זמן, ואחר-
 כך נופל מזה, וכן מזדמן כמה פעמים, וכל זה מחמת
 שלא תקן עדין את כליו, שיוכל לקבל אור
 ההתעוררות כראוי, וזה בפרט, אך בכלל ישראל שיה
 גם-כן בחינה זו, שזו בחינת כל הגליות והגאלות,
 וחזרו וגלו, וכן כמה פעמים, אך אף-על-פי-כן "ימין
 השם רוממה" (תהלים קיח, טז), ולעולם ידו על
 העליונה, כי אף-על-פי-כן מכל בחינת גאלה, ומכל
 פעם שהיו ישראל בארץ ישראל, נעשו תקוננים
 נפלאים הרבה, ואף-על-פי שאחר-כך נתגרה הבעל-
 דבר, וחזרו וקלקלו, אף-על-פי-כן נשארו רשמים
 הרבה מהתקוננים האלו, עד שבכח הזה אנו חיים
 בגלות, ויש לנו כח לקבל איזו התנוצצות מידיעת

אֶלְקוּתוֹ יִתְבַרֵךְ וְאַמוּנָתוֹ הַקְדוּשָׁה, וְכִמּוֹ-כֵן מִמֶּשׁ הוּא
בְּכָל זְמַן, וּבְכָל אָדָם בְּפֶרֶט, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂמֵת־חֵיל
פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְנוֹפֵל מִזֶּה
בְּכָל פַּעַם, אֲפֹלוּ אִם הַנְּפִילָה גְדוּלָה מְאֹד, רַחֲמָנָא
לְצַלָן, אֲפֹלוּ מִי שְׁנוּפֵל, חֵס וְשָׁלוֹם, לַעֲבֹרוֹת מִמֶּשׁ,
רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מֵה שְׂהֵת־חֵיל אִיזוּ
הִתְחַלָּה טוֹבָה בְּכָל פַּעַם, אִינוּ נֶאֱבָד לְעוֹלָם, כִּי
אֶף-עַל-פִּי שְׂבִשְׁעַת הַנְּפִילָה נִתְקַלְקַל הַכֹּל, אֶף-עַל-פִּי-
כֵן נִשְׁאָר רְשִׁימוֹ טוֹבָה מְכֹל עֲבוּדָה וְעֲבוּדָה וּמְכֹל
הִתְחַלָּה וְהִתְחַלָּה, וְאֵלוּ הַרְשָׁמִים הֵם תְּקוּנִים נִפְלְאִים,
וְהֵם נִצְרָכִים וּמְכַרְחִים מְאֹד אֶל בְּנֵי הַקְדוּשָׁה שְׂצָרִיכִים
לְהַקִּים, כִּי אֲנַחְנוּ צָרִיכִים עֲכָשׁוּ שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ
וַיִּגְאֹלְנוּ גְאֹלַת עוֹלָם, וְצָרִיכִים לְהַקִּים בְּנֵי הַקְדוּשָׁה
בְּנֵי שָׁלֹם בְּדַרְךְ נִפְלְאָה, שְׁלֹא יִהְרַס לְעוֹלָם, וְצָרִיכִים
לְאַסֵּף כָּל נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל וּלְקַבְּצָם יַחַד בְּקְדוּשָׁה שְׁנִית,
וְלֹא יִשְׁאָר שׁוֹם נִצּוּץ וּנְשָׁמָה נְדַחַת בַּחוּץ, כִּי הוּא
יִתְבַרֵךְ "חֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת [בְּרַחֲמָיו] לְכֹל יִדָּח מִמֶּנּוּ
נְדָח" (שְׁמוּאֵל-ב יד, יד), וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְבַנֵּן זֶה כְּלִים
רְבִים לְאֵין מְסַפֵּר, וְצָרִיכִים לְזֶה כְּלִי אֲמָנוּת הַרְבֵּה בְּלִי
שְׁעוֹר, עַל-כֵּן כָּל מֵה שְׂאָחַד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה עֲכָשׁוּ
אִיזָה דְבַר שְׂבִקְדוּשָׁה — הֵן לְמוֹד הַתּוֹרָה וְתַפְלָה

ויצדקה ושאר מצוות, הכל יקר מאד בעיני השם
 ותברך, והוא נצרך מאד להצדיק האמת העוסק בתקון
 כל הנשמות, ובתקון כל העולמות, ולבנין הקדשה
 שהוא עוסק לבנות, ועל-כן אף-על-פי שזה האדם
 שעשה הדבר שבקדשה או עסק כבר קצת בעבודת
 השם ימים ושנים, ונפל אחר-כך, אפלו אם נפילתו
 גדולה מאד, רחמנא לצלן, ואפלו אם חזר ונתעורר
 לעבודת השם, וחזר ונפל, וכן היה כמה פעמים אין
 מספר יהיה איך שיהיה, אף-על-פי-כן תדע ותאמין
 באמונה שלמה, שאין שום דבר ולא שום עבודה קלה
 נאבדת לעולם, ואפלו התעוררות בעלמא ומחשבה
 טובה, אינם נאבדים לעולם, וכמוכא בזהר הקדוש:
 לית רעותא טבא דאתאביד, (אין רצון טוב שהולך
 לאבוד), כי תכף כשנתעורר באיזו התעוררות בעלמא,
 ומכל שכן כשעושה איזו עבודה דקדשה, אזי תכף
 חוטיף אותו הצדיק האמת שבכל דור העוסק בתקון
 נפשות ישראל, ומכניס אותו למקום שמכניס לצרך
 הבנין הנפלא והנורא, שהוא עוסק לבנות, להכניס
 לשם כל הנדחים שבעולם, ולא ישאר אחד מהם
 בחוץ, כי כשמקרב האדם את עצמו אל הקדשה, אפלו
 רק בבחינת שכנות, כמו שכן שדר אצל בעל הבית רק

לפי שעה, אף-על-פי-כן גם על-ידי-זה נתוספים
הבתים הקדושים של התפלה ברבוי עצום בלי שעור
וערך ומספר, ונעשין על-ידי-זה שעשועים גדולים
למעלה בלי שעור, אף-על-פי שאחר-כך נתרחק, חס
ושלום, כמו השכן שיוצא אחר-כך מבית בעל הבית,
ונתרחק ממנו, וכמו שרואין בחוש, למשל כשיש
תשעה אנשים, אפלו אם כלם צדיקים גדולים, אף-על-
פי-כן אין יכולים לומר דבר שבקדשה: ברכו או קדיש
וקדשה, וכשבא אליהם אדם אחר, אפלו פחות
שבפחותים מן השוק, מצרפין אותו למנין עשרה,
ונגמר על ידו אמירת הדבר שבקדשה, אף-על-פי
שתכף-ומיד חלף והלך לו, וחזר אל השוק, אף-על-
פי-כן כמה שעשועים גרם להשם יתברך, כי כל
הקדשה נגמרה על ידו, וכן אפלו אם היו שם כמה
מנינים בלעדיו, אף-על-פי-כן כל מה שנתוספה
אליהם עוד נפש אחת מישראל, נתוסף קדשתו וכבודו
יתברך יותר ויותר, כי "ברב עם הדרת מלך" (משלי יד,
כח), אדרבה, כל מה שנתוספה נפש אחת אל קבוץ
גדול דקדשה, עבודה בעלמא בעבודתו יתברך, אף-
על-פי שאחר-כך נעשה עמו מה שנעשה, חס ושלום,
אף-על-פי-כן זאת העבודה אינה נאבדת לעולם, וכבר

נצטרפה אל הבנין הנפלא, וגרמה תקון גדול לבנין
 הקדושה, ונתרבו כמה אלפים ורבי רבבות בתים על
 ידה, ואם יחזק את עצמו כל פעם כל ימי חייו
 להתחיל בכל פעם מחדש בעבודתו יתברך, אפלו אם
 יעבור עליו מה שיעבר, אזי סוף כל סוף יתקבצו כל
 אלו התקונים שגורם בכל עבודה ובכל התחלה, וכלם
 יתקבצו לעזרתו לשוב להשם יתברך באמת, ואם
 "ראשיתו מצער אחריתו ישגה מאד" (איוב ז, ח), ואז
 יראה מה שפעל על-ידי כל עבודה שבקדושה, כי אין
 שום דבר נאבד לעולם. ועל-כן ראה, אהובי, בני, לא
 להיות בטלן, וראה מה לפניך, ותשאל את עצמך
 תמיד: "מה אתי, ולמה לי להיות כל-כך שבור? הן
 אמת שעשיתי כבר מה שעשיתי, אבל אם אזכה לחזר
 עכשו בתשובה, בנדאי יהיו נעשין על ידי דיקא
 תקונים נוראים ונפלאים כאלו שעדין לא עלו", כי
 ממה נפשך, אם אתה באמת כל-כך גרוע כמו שאתה
 מדמה לעצמך, אדרבה דיקא אם אתה תשוב אליו
 יתברך, תגורם שעוד רבבות נפשות יתקרבו אליו
 יתברך, כי נשמות ישראל תלויות זו בזו, וכשהנמך

ביותר מגביה את עצמו, ממילא מגביה את כלם,
ועל-ידי-זה יבנה הבנין של כלל ישראל בשלמות.

ב.

צריך שתחזק עצמך, אהובי, בני היקר, ואל תפנס
בשום לחצים מכל מה שעובר עליך, ואף שאתה
חושב שיש לך כשלון בחייה, וכאלו ממך כבר לא
יהיה שום דבר, אל תאמר זאת, כי מי שזוכה להתקרב
אל הצדיקים האמתיים שהם בבחינת יששכר, שהוא
מלמד את תלמידיו את הדרך ילכו בה, ומגלה שעדין
יש שכר לכל בריה, והוא יתברך אב הרחמן המרחם
על כל בריה ששבה אליו יתברך, בידיעות אלו תזכה
להשתנות לגמרי, אם רק תחזיק עצמך אצל הצדיק
האמתי המלמד לאדם דעת, איך להחזיק מעמד בכל
העתים שעוברים עליו בזה העולם, כי כמה וכמה
עתים עוברים על כל אחד מישראל, עתים לטובה
ועתים לרעה, חס ושלום, שהם העשירים ושמונה עתים
האמורים בספר קהלת, ובהם כלולים כל העתים
העוברים על כל אחד ואחד מיום הולדו עד יום מותו,
אשר עליהם התחנן דוד (תהלים לא, טז): "בידך עתתי
הצילני מיד אויבי ומרדפי", וזה עקר שלמות הצדיק

הגדול במעלה, המלמד תורה ודעת לישראל, כמו יששכר, שיוכל להאיר בכל אחד מישראל שיוכל להתחזק ולישא על עמדו בכל הזמנים והעתים העוברים עליו, בחינת (דברי הימים-א יב, לג): "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל", שידע כל אחד מישראל מה לעשות בכל עת ועת, איך להתחזק ולהחיות את עצמו בכל עת ועת כפי העת והזמן — פעם בתורה, פעם בתפלה, פעם בצדקה, פעם בצעקה ושועה ותחנה ובבכיה, פעם בשמחה וחדוה, פעם בדבור, פעם בשתיקה, ויש עת שצריכים ומכרחים לבטל את עצמו דיקא מהעבודה, בבחינת בטולה של תורה זהו קיומה, כי יש עת שצריכים לאכל או לישן בשביל קיום הגוף או לדבר עם בני-אדם כדי לפקח דעתו וכיוצא בזה הרבה, והכל כפי העתים העוברים על האדם, כי בהכרח שיעבר על האדם כמה וכמה מיני עתים שונים, וכן בדוד המלך כשנסתלק נאמר (דברי הימים-א כט, ל): "והעתים אשר עברו עליו ועל ישראל", וצדיק הדור האמתי הוא מאיר בכל אחד מישראל, שידע איך להתחזק בהשם יתברך בכל עת ועת. בני, בני! רק החזק עצמך אצל צדיקי האמת, המלמדים אותך למודים אלו, ואז תצא

מכל מיני חלישות הדעת, ותזכה להשתנות לגמרי,
ותאיר לך קרן ההצלחה בתיך.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אף שמרים לך
מאד החיים עכשו, כי כבר נפלת ונכשלת כל-כף עד
שנחשף ממך כל האורות וכו', ואתה מרגיש שאתה
מנח במקומות המטנפים ביותר שבעולם, עם כל זאת
אסור לך לפל ביאוש ולהתיאש, ואפלו שהירידות
שלך הן כל-כף חזקות, שאין לך כבר שום חיות כלל,
כי כשנופל האדם למדרגות נמוכות מאד, שהם בחינת
מקומות מטנפים שאי אפשר להם לקבל חיות מבחינת
התגלות כבודו ותברך, שבשביל זה היו כל העשרה
מאמרות, כי עליהם, הינו על מקומות אלו נאמר
(ישעיה מב, ח): "וכבודי לא אחר לא אתן", וחיותם היא
רק מההעלמה וההסתרה של המאמר הסתום
דבראשית, שהוא בחינת — איה מקום כבודו, ואזי
כשנופל למקומות אלו, חס ושלום, וזוכה לרחם על
עצמו, כי רואה שמקומו רחוק מכבודו ותברך, ואם-כן
אינם נקראים בשם מקום כלל, כי עקר המקום הוא
במקום שיש השראת הקדשה והתגלות כבוד אלקותו

יתברך, שנקרא מקום פידוע, בחינת מקומו של עולם, אבל המקומות המטנפים אינם נקראים בשם מקום כלל, בבחינת (ישעיה כח, ח): "כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום", על-כן כשנופל האדם לשם, חס ושלו, אין לו באמת שום מקום כלל, והוא נע ונד בארץ, כי על-ידי שהאדם חוטא, חס ושלו, ומתרחק מכבודו יתברך, הוא כאלו מחזיר את העולם לתהו ובהו, וכאלו מחריב את העולם לגמרי, ועל-כן אין לו שום מקום כלל, אבל כשזוכה על-כל-פנים לידע האמת, ולראות פגמו וקלקולו הגדול, שהחריב את כל העולם, עד שאין לו שום מקום בעולם כלל, ומרחם על עצמו, ושואל ומבקש — איה מקום כבודו, כי בודאי גם מקומות כאלו בהכרח שתהיה להם איזו חיות מהשם יתברך, רק שהוא בהעלים גדול, בבחינת איה מקום כבודו, על-כן על-ידי-זה שמחפש ומבקש גם שם אחר כבודו יתברך, על-ידי-זה הוא עולה בתכלית העליה לבחינת קדשת המאמר הסתום שהוא בחינת איה, ושם הוא בחינת למעלה מן המקום, נמצא שהירידה שלו, שנפל למדרגה כזאת, עד שהוא בבחינת למטה מן המקום, כי היה בבחינת תהו ובהו, ולא היה לו מקום כלל, ועכשו על-ידי

מה אתך

קנה

הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ עָלָה עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲלִיָּה גְדוּלָה לְבַחֲיַנֵּת לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם, וְאִז נִמְחָלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כִּי מִבְּחִינַת אֵיחָה שֶׁהִיא הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, מִשֵּׁם כָּל הַסְּלִיחָה וְהַמְּחִילָה לְכָל הָעֲוֹנוֹת, בְּבַחֲיַנֵּת (תְּהִלִּים קל, ד): "כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה" וְכוּ', כִּי עִמָּךְ דִּיקָנָא, כִּי אֵיחָה הוּא בְּחִינַת כְּתוּרָה, בְּחִינַת תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דִיקָנָא שֶׁהֵם שְׁרֵשׁ הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים, שִׁשָּׁם עֵקֶר הַמְּחִילָה וְהַסְּלִיחָה כִּידוּעַ, וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה א, יח): "אִם יֵאָדְיִמוּ כְּתוּלָע כִּצְמֹר יִהְיוּ", כִּי הַמָּקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים הֵם בְּחִינַת קְלָפָה קִשָּׁה וְחִזְקָה מְאֹד, וּמִתְגַּבְּרֶת בְּכָל יוֹם לְכָלוֹת כָּל הָעוֹלָם לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמִבְּאֵר בְּכֹנְנוֹת הָאָרֶז"ל, וּמִבְּחִינַת קְלָפָה זֹאת נִמְשָׁכִין כָּל מִינֵי שְׂקָצִים וְרַמְשִׁים שְׁאֲסוּרִים בְּאֲכִילָה בְּאֲסוּר חָמוֹר, מֵאַחַר שֶׁהֵם רַחוּקִים לְגַמְרֵי מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנַּת: "וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן", אָבֵל עַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, גַּם מִשֵּׁם עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְנִמְשָׁכֶת לוֹ סְלִיחָה וּמְחִילָה מִבְּחִינַת תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דִיקָנָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְמֹר כִּידוּעַ, וְזֶה — אִם יֵאָדְיִמוּ כְּתוּלָע כִּצְמֹר יִהְיוּ, וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לְעֲנִין תּוֹלְעִים שֶׁנִּתְּהוּוּ בְּתוֹשׁ, שְׁאֵינָם אֲסוּרִים עַד אַחַר שִׁפְרָשׁוֹ, כִּי מִי שֶׁנִּפְּלַ

למקומות האלו, ואז רואה שאין לו שום מקום כָּלל בקדשה, אזי העקר לבלי להניח את מקומו וּשְׁלֹא ליֹאש את עצמו ולפרש ולצאת לחוץ, חס ושלום, כְּאִשֶּׁר הָיוּ כְּבָר כַּמָּה וְכַמָּה אֲנָשִׁים, שְׁעַל-יָדַי שָׁרְאוּ בְעֶצְמָם נְפִילְתָם הַגְּדוּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְיַאֲשׁוּ לְגַמְרֵי וּפְרָשׁוּ מִן הַקִּדְשָׁה, וַיֵּצְאוּ לַחוּץ, חס ושלום, וְרָצוּ לְקַבֵּעַ לָהֶם מְקוֹם חוּץ לְקִדְשָׁה, חס ושלום, וְרָצוּ לְשַׂרְץ בְּאֶרֶץ לְהִתְפַּשֵּׁט עֲצָמָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ אֵלּוּ שְׂאֲמָרוּ: אֵיזִיל וְאֶתְהַנֵּי בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, (אֵלֶיךָ וְאֶהְנֶה בְּזֶה הָעוֹלָם), מֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ עוֹלָם הַבָּא, חס ושלום, וְאֵלּוּ הֵם בְּוֹדָאֵי טְמֵאִים וְאַסוּרִים לְגַמְרֵי, כִּי זֶה בְּחִינַת — הַשַּׂרְץ הַשׁוֹרֵץ עַל הָאֶרֶץ דִּיקָא, שֶׁשָּׁם עָקַר אַחֲזִיזַת הַנְּחָשׁ וְהַטְּמֵאָה, חס ושלום, אֲבָל זֶה הַתּוֹלַע, הֵינּוּ מִי שֶׁנֶּפֶל לְבַחֲזֵינַת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְּפִים, שְׂזוּהֵי בְּחִינַת תּוֹלַע, רַק שֶׁהוּא דְּבוּק בְּמְקוֹמוֹ, וְאֵינּוּ פּוֹרֵשׁ אֶל הַחוּץ עַל-כָּל-פְּנִיָּם, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁבְּאַמַּת בְּוֹדָאֵי אֵין שׁוּם מְקוֹם לְבָרַח וּלְהַסְתֵּת מִפְּנֵיו, חס ושלום, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קל"ט, ז): "אָנָּה מִפְּנִיךָ אֲבָרַח אִם אֶסֶק שָׁמַיִם" וְכוּ', וַיֵּמָּה יִפְעַל בְּזֶה אִם יוֹסִיף עוֹד בְּיוֹתֵר לֵילֵךְ אַחֵר תְּאוֹת לְבוֹ הֵלֵא סוּף כָּל סוּף מְרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָה, וּבְוֹדָאֵי יִהְיֶה לוֹ אֶז לְמַשִּׁיב נֶפֶשׁ וְכִמוּצָא שָׁלַל רַב, כָּל

מה שִׁיִצִיל עֲצָמוֹ מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶפְלוּ מְעַט דְּמַעַט, וּכְשֶׁמֵיִשָּׁב אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל זֹאת, וְכֵן מֵהוּא רוֹאֵה שֶׁהוּא רְחוֹק מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי יוֹדֵעַ שְׂאִין לוֹ מְקוֹם כָּלָל, כִּי כָּל הַמְקוֹמוֹת שְׂרָחוּקִים מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם מְקוֹם כָּלָל, וְעַל-כֵּן שׂוֹאֵל וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ גַּם מִשֵּׁם אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲיַנְתּוֹ — אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שְׂזָה בְּחִינַת "וּבִקְשָׁתֶם מִשֵּׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים ד, כט), מִשֵּׁם דִּיקָא, כִּי עַל-כָּל-פָּנִים אֵינּוּ פּוֹרֵשׁ לְצֵאת לַחוּץ, חַס וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבֵּה אֵינּוּ מַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, בְּבַחֲיַנְתּוֹ (קִהְלֵת י, ד): "אִם רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תִּעְלֶה עֲלֶיךָ מְקוֹמָךְ אֵל תִּנַּח", עַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְזַכּוֹת שְׂתַתְּהֵפֵךְ הִרְיָדָה לְעֲלִיָּה גְדוּלָה, וְיִעְלֶה לְבַחֲיַנְתּוֹ לְמַעְלָה מִן הַמְקוֹם, וּמְבַחֲיַנְתּוֹ "תּוֹלַע" יִהְיֶה נֹעֲשֶׂה "עוֹלֵת", בְּחִינַת עוֹלֵת תָּמִיד שְׂמְכַכְּפֶרֶת עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם וְשֶׁל לַיְלָה, וּמְכַנִּיעַ וּמְבַטֵּל קְלַפְתּוֹ תּוֹלַע, שְׂזָה בְּחִינַת תּוֹלְעִים שְׂבִתְלוּשׁ, עַד שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ מִתְּרִים, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ לַחוּץ לְשָׂרְץ עַל הָאָרֶץ, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ מְקוֹם בְּאָרֶץ בְּמְקוֹם אַחֲזִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, חַס וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבֵּה מְחַפֵּשׁ גַּם מִמְקוֹמוֹ אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי תוּכַל הִרְיָדָה לְהַתְּהַפֵּךְ לְעֲלִיָּה גְדוּלָה, וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, בְּנִי אֵף שְׂאֵתָה מְרַגֵּישׁ אֶת עֲצָמְךָ כְּבָר

זרוק ונטוש לגמרי, ואתה נמצא בחוץ ממש, עם כל זאת עליך לחפש ולבקש אחריו יתברך, ותשאל את עצמך תמיד — איך מקום כבודו, איך המקום שאזכה למצא את הקדוש-ברוך-הוא, ותהיה עקשן, ותחפש ותיבקש תמיד אחריו יתברך, ולא תניח את מקומך, רק תמיד תרצה לשוב בתשובה אמיתית, אז תראה איך שכל הירידות שלך לבסוף יתהפכו לעליות גדולות, ובלבד שלא תיאש עצמך כלל.

ד.

צריך שתחזק עצמך, אהובי, בני, בכל מיני אפנים שבעולם להחזיק מעמד עכשו כשאתה רוצה לחזור בתשובה, ואל יפגסו בך מחשבות של הבל, כאלו אותך אין צריכים, כי עליך לזכר תמיד, אשר "אין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל בריה" (בבא קמא לח:), וכל מה שפעל ועשה איזה טוב לשם שמים בשביל השם יתברך, דבר גדול ודבר קטן, לא יאבד שום דבר לעתיד, אפלו אם עבר, חס ושלום, כמה פעמים על כל התורה, כי אף-על-פי שמבאר בספרי קדש, שמי שהוא רשע, הוא מוסיף כח בקלפה על-ידי מעשיו הטובים, יש בזה דברים בגו, אשר אי אפשר

מה אתה

קנט

לְבַאֲרֶם כָּל-כֶּף בַּפֶּרֶט בְּכֹתֵב, אֶךְ הַכֶּלֶל, שְׁפָל מִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל עֲצָמוֹ, שְׁלֹא יֵאבֹד אֶת עוֹלָמוֹ לְגַמְרִי, וּמִתְגַּעְגַּע לְשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי אֶף-עַל-פִּי שְׁאִינוֹ זֹכֶה לְשׁוּב כְּרְאוּי לוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מֵה שְׁיַעֲשֶׂה אִיזָה דְבָר שְׁבִקְדָשָׁה, יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה, בְּנִדְאִי לֹא יִהְיֶה נֶאֱבֹד שׁוּם דְבָר, אֲפֹלוֹ אִם לֹא יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, חֵס וְשְׁלוֹם, מִכָּל שְׁכֵן שְׁעַל-פִּי-רֹב כְּשִׁיחֶיהָ חֲזֵק בְּדַעְתּוֹ, וְיִרְגִּיל עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט בְּתוֹךְ דִּרְכֵי הַקְּדָשָׁה, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן רֵאָה מֵה לְפָנֶיךָ, אִם תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדְךָ, אֲזִי גַם אֶתָּה תִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִרְאָה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עִמָּךְ, "כִּי בְּמִקּוֹם שְׁבַעֲלִי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, אִין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד" (בְּרִכוֹת לד:).

ה.

צְרִיךְ שְׁתַּחֲזֵק עֲצָמְךָ, אָהוּבִי, בְּנִי, יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה, וְאֵל תַּנִּיחַ אֶת הַחֶשֶׁק וְהַרְצוֹן שְׁלֶךְ כְּרַגַּע, כִּי יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה אִם תִּהְיֶה חֲזֵק וְאֲמִיץ בְּדַעְתְּךָ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי תִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לָזֶה, וְאֶף

שְׁלַעַת עֵתָה אַתָּה מְרַגֵּישׁ עֲצָמְךָ רְחוּק וּמְזַנַּח וּכְאֵלוֹ
שָׂאִין לְךָ שׁוּם מְנוּס וְתִקְנָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, כִּי בִעַת
שְׁהָאָדָם רְחוּק מִקְדָּשְׁתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא נֶעַ וְנָד וּמְטֹלְטֹל,
וְדוֹחִין אוֹתוֹ מִקְדָּשְׁתּוֹ מִדְּחֵי אֵל דְּחֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
אַף-עַל-פִּי-כֵן אִם הוּא חֲזָק וְאַמִּיץ לְבַקֵּשׁ וְלִדְרֹשׁ
וְלַחֲפֹשׁ וְלַחֲתוֹר בְּכָל עֵת וְלַהֲתַנְעֲנַע וְלִכְסֹף וְלִבְקֹשׁ אֶת
שְׂאֵהָבָה נִפְשׁוֹ, הֵינּוּ לְזִכְרֵךְ לְמִצָּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי
אַף-עַל-פִּי שְׂעֵדִין עוֹבְרִים עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים הֲרֵבָה,
וְאִינוּ זוֹכֵה לְמִצָּאוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלַהֲתַקְרַב אֵלָיו, אַף-עַל-פִּי-
כֵן יֵדַע וַיֵּאֱמִין כִּי בְּכָל עֵת וְעַת עַל-יְדֵי כָּל בְּקִשָּׁה
וְחַפּוּשׁ, וְעַל-יְדֵי כָּל דְּרִישָׁה וְדְרִישָׁה שְׂדוּרֶשׁ וּמְבַקֵּשׁ
וּמְחַפֵּשׁ לְמִצָּא כְבוֹד קְדָשְׁתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי כָּל הַבְּטָה
וְגַעְגּוּעַ שְׂמַבִּיט וְתוֹלָה עֵינָיו לְרַחֲמָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי
כָּל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שְׂפוּנָה אֶל הַקְּדָשָׁה, עַל-יְדֵי כָּל זֶה
זוֹכֵה בְּכָל פַּעַם לְשִׁבְרֵ חוֹמוֹת בְּרוֹזַל וְדִלְתוֹת נְחֹשֶׁת,
אַף-עַל-פִּי שְׂאַחַר-כֵּן מִתְגַּבְּרִין עָלָיו בְּכָל פַּעַם, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אִין יִגִּיעוּ לְרִיק, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְאִין
שׁוּם תְּנוּעָה שְׂפוּנָה לְקְדָשָׁה נְאֻבְדָּת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְאִם
הוּא חֲזָק וְאַמִּיץ לְבַקֵּשׁ וְלַחֲפֹשׁ יוֹתֵר, אַף אִם יַעֲבֹר
עָלָיו מָה, בְּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף, יִזְכֶּה לְמִצָּא אוֹתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, וּבְוֹדָאֵי צְרִיכִים לַעֲבֹר עַל הָאָדָם עֵידָן וְעֵידָנִין

הרבה, וכמה ימים ונהרות ותהומות ומימות מחלפין
צריכין לעבר עליו, ובכמה מדבריות המלאים נחשים
ועקרבים גדולים ונוראים צריך לעבר בהם, עד אשר
זוכה להפנס לשערי הקדשה באמת, וזה הדבר אי
אפשר לבאר כלל, עד היכן האדם צריך להתחזק, כי
לכל אחד נדמה שעליו אין אנו מכוונים בדברינו, כי
לו יש מניעות כאלה, ונתפס בתאוותיו ובמצודתו,
כל-כך עד שלאיש כמותו אי אפשר עוד לשוב באמת
להשם יתברך, כי כבר נלכד ימים ושנים הרבה במה
שנלכד, עד אשר לא יאמין שוב מני חשף כף נדמה
לכל אחד, ורבונו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו, היה
קורא תגר על זה מאד, ואמר בזו הלשון: אהה, לבל
תיאשו עצמכם, ובלשון אשכנז: "גיוואלד, זייט אייך
ניט מייאש", ומשך מאד תבת גיוואלד, כי באמת הכל
יכולים לזכות להתקרב להשם יתברך, אפלו על-ידי
עצה זו לבד, דהינו שיחפשו ויבקשו ויצטערו
ויתגעגעו לשוב אליו יתברך, וסוף כל סוף יתקרבו
להשם יתברך על-ידי-זה, ואז יראו שאין שום תנועה
דקדשה נאבדת, חס ושלום, ועל-ידי כל תנועה ובקשה
שהוא מבקש את כבודו יתברך, זוכה לעשות איזה
תקון, עד אשר יזכה לעלות בתכלית העליה, לכן ראה,

אֶהוּבִי, בְּנִי, לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ עִכְשָׁו בְּיָדְךָ, וְתִשְׁאַל לְעֲצֻמְךָ: "מָה אֶתִּי, הֵיכֵן דַּעְתִּי וְשִׁכְלִי? ! מִדּוּעַ נִפְלַתִּי כָּל-כָּף בְּיָאוּשׁ, הֲלֵא אִם לֹא אֶעֱזֹב אֶת עֲצָמִי, בְּוִדְאִי אֲזָכֶה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת.

.1

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, כְּשֶׁאַתָּה רוֹאֵה שְׁמִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ יִצְרָךְ, וּבְכָל פַּעַם שְׁאַתָּה רַק רוֹצֵה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, חוֹזֵר וּמִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ יִצְרָךְ, אֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִזֶּה כָּלֵל, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת אֲשֶׁר לְפַעַמִּים הָאָדָם נִכְנָס לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וּמִתְחִיל לְעֲלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, וּפְתָאֵם נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא נִתְרַחַק מִהַקְּדוּשָׁה מְאֹד לְבַחֲיַנַּת קִצּוֹי אֶרֶץ וַיִּם רְחוּקִים, כִּי רוֹאֵה שְׁחוֹזְרִים וְעוֹלִין עַל מַחְשַׁבְתּוֹ מִחֲשָׁבוֹת וְתַאוּוֹת וְהִרְהוּרִים וְכוּ', מָה שְׁלֵא עָלוּ עַל מַחְשַׁבְתּוֹ זֶה כַּמָּה יָמִים אוֹ שָׁנִים, אֵל יִפֹּל לֵב הָאָדָם עָלָיו עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי לְפַעַמִּים זֶהוּ לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת טוֹבָתוֹ, כִּי מִחֲמַת שְׁכָבֵר הַגִּיעַ לְמִדְּרָגָה כְּזוֹ, שֶׁהוּא בְּסֻמוֹךְ אֵל הַקְּדוּשָׁה מִמָּשׁ, וְרוֹצֵה לְהַכְּנִס לְפָנִימִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, עַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַכְּנִס לְשֵׁם, עַד שְׁיִחְזֹר וַיִּלָּךְ דְּרָךְ הַמְּקוֹמוֹת הַפְּגוּמִים שֶׁהִיָּה שֵׁם בְּתַחֲלָה, וַיִּתְקַן מִה שְׁפָגַם, וַיִּחְזֹר וַיִּבְרַר וַיַּעֲלֶה כָּל

הנצוצות הקדושים שהורידם לשם על-ידי עוונותיו, ואז נעשים מזה תקונים גדולים בבחינת קטרת, ואז יזכה להפגס לפנימיות הקדשה ממש, כי זה עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך, כשמעלין הנצוצות הקדושים מעמקי הקלפות. ויכול להיות כשנתרחק האדם ביותר ואף-על-פי-כן הוא ממשיך עצמו אל השם יתברך בכל פעם, שיקבל השם יתברך ממנו נחת רוח גדולה מאד, כי מאחר שהוא במקומות רחוקים מאד, וממשיך עצמו ממש להשם יתברך, אזי בכל תנועה ותנועה, בכל המשכה והמשכה הוא גורם שעשועים גדולים להשם יתברך, ואם יהיה חזק בדעתו למשוך את עצמו תמיד אל השם יתברך יהיה איך שיהיה, אזי סוף כל סוף יחמל עליו השם יתברך, ויפגס על-ידי-זה דיקא לפנים ממש, לתוך בית הקדשה; ולכן אל תפל בדעתך שאחרי יגיעות של ימים ושנים שיגיעת בעבודת השם יתברך, והנה פתאם אתה אויז עוד בהתחלה, אל תפל מדבר זה, אלא הכל ממנו יתברך לנסות אותך, וכן רוצה שאתה תעלה עוד נשמות שנפלו באותן נפילות שאתה נפלת, ובזה שלא

תתיאש, על-ידי-זה באמת תזכה להתעלות יותר ויותר,
וכן להעלות אחרים עמך.

ז.

צריך שתחזק עצמך, אהובי, בני מאד מאד מכל
מה שעובר עליך, ואפלו שנתלכלכת מאד מאד בכל
מיני חטאים ועוונות, ונדמה לך שעכשו כבר לא תוכל
לחזור אליו יתברך מרב כלווד וטנוף מעשיך, עם כל
זאת עליך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי גדול
אדוננו ורב להושיע, כי כשאדם רוצה להתקרב להשם
יתברך ולשוב בתשובה, צריך שיעברו עליו אלפים
ורבבות ירידות בלי שעור, וצריך שיהיה גבור חזק
לחזק לבבו בכל פעם לבלי להניח את מקומו משום
ירידה שבעולם. וכל אלו העליות והירידות שעוברים
על כל אחד מישראל, הם בחינת כלליות המלחמות
והצרות שעוברות על כלליות ישראל מימות עולם.
והעקר הוא התחזקות — לחזק את עצמך תמיד,
ושלא תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי בכל מקום
יכולים למצא את השם יתברך, בחינת (תהלים קלט, ז):
"אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנני", כי
אפלו כשנופל לשאול תחתיים, רחמנא לצלן, אף-על-

פִּי-כֵן צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְלִבִּי לִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, כִּי גַם שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, בְּחִינַת "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱדָ", וְזֶה עֵקֶר הַכֶּלֶל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְהִיסוּד שֶׁהַכֵּל תְּלוּי בּוֹ — לִבִּי לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ לְעוֹלָם, אִךְ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ מִימוֹת עוֹלָם, שֶׁזָּכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, כָּלָם לֹא בָּאוּ לְשִׁלְמוֹתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ — שֶׁלֹּא הָיוּ מִיָּאֵשִׁים עֲצָמָם לְעוֹלָם, כִּי גַם עָלִיהֶם עָבְרוּ יְרִידוֹת וְנִפְּלוֹת הַרְבֵּה, רַק שֶׁהֵם הִתְחַזְּקוּ בְּכָל פַּעַם, אִךְ-עַל-פִּי שֶׁעָבַר עָלִיהֶם מָה שֶׁעָבַר וְעַל-יְדֵי הִתְחַזְּקוֹת שֶׁלְמָה (שְׁקוֹרִין דָּעַר הָאֵלְטִין זִיךְ), זָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ; אֲשֶׁרֵי לָהֶם! וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנִי, מָה לְפָנֶיךָ, כִּי אֶפְלוּ גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים עָבְרוּ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ, עִם כָּל זֹאת הִתְחַזְּקוּ מֵעַמֵּד וְלֹא הִתְיָאֲשׁוּ, מְכַל שֶׁכֵּן אִתָּה, שֶׁבְּאַמַּת כָּבֵד הֵייתָ בְּבוֹץ עֵמָק, עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְהִתְחַזֵּק וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְמָה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְזַכּוֹת.

ח.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֱהוֹבִי, בְּנִי הַיָּקָר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַבְּחִירָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל הִיא גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן

לא בתנכם אתה רואה איך שהרשעים וקלי העולם מצליחים עכשו מאוד בעולם, ונדמה כי ידם על העליונה, ובאמת הכל בשביל הבחירה והנסיון, כי זה קל גדול, שכל העולם לא נברא כי אם בשביל הבחירה, ועל-כן הבחירה יש לה כח גדול מאוד מאד פיזוע, ועקר כח הבחירה הוא על-ידי שהשם יתברך העלים והסתיר רצונו בהסתרות והעלמות גדולות, ותלה הכל ברצון האדם, בחינת (תהלים קטו, טז): "והארץ נתן לבני-אדם", הינו שהשם יתברך מסר את הבחירה לאדם, ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (מפות י.), וכמו שיש כח באדם לשבר תאוותיו ולברח מרע ולעשות טוב, כמו-כן יש לו כח להפוך — לילך אחרי שרירות לבו, ולהתגבר ברצונות רעים כאלו עד שפככול יכריח רצונו יתברך למלא תאוותו ורצונו הרע, כמו שרואים שאחד נכסף מאד ברצון חזק לדבר שבקדשה לנסע לארץ ישראל או לצדיק וכיוצא, ויש לו על זה מניעות רבות ועצומות, והוא כמעט מן הנמנע ולמעלה מדרך הטבע, אף-על-פי-כן יוכל להתגבר בחשק גדול כזה, וברצונות ובכסופים חזקים כל-כה, עד שהשם יתברך עושה רצונו ומסבב עמו בדרכים נפלאות ובהשגחה נפלאה שלא כדרך

הטבע, עד שזוכה להוציא מחשבתו הטובה מהפח אל הפעל, אבל זה לעמת זה עשה אלקים, שגם ההולך לדבר עברה, חס ושלום, או הולך למרחקים לאבד נפשו לדעת, ללמד חכמות חיצוניות וכיוצא, ויש לו גם-כן על זה מניעות רבות ועצומות, והוא כמעט מן הנמנע ושלם כדרך הטבע, רק הוא מתגבר ברשעותו ברצון חזק כזה, עד שהשם יתברך מסבב עמו כל-כף, עד שבא לשם, וכך זה מחמת גדל כח הבחירה, כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, אך החלוק ומהפריש יכולים הכל להבין, כי זה האיש הפשוט, כל יסוד פונתו ורצונו בשביל התכלית האמתית הנצחית, לפרש מתאוות העולם הזה הפלה והנפסד, ולעשות רצונו יתברך, שזה עקר התכלית, והשם יתברך עושה עמו נפלאות למלא רצונו, ואז בודאי אשרי לו בעולם הזה ובעולם הבא, וזה להפך — כל פונתו ורצונו לתאוות העולם הזה ושרירות לבו הרע, ועל-ידי-זה יורד לבאר שחת ואחריתו עדי אובד. ולכן ראה, אהובי, בני, לא להסתפל על שום דבר שבעולם, רק ראה להיות חזק ואמיץ בעבודתך עבודת השם יתברך, ואל תסתפל על אלו הקלים והרשעים שהם מצליחים, כי רחמנות גדולה עליהם, כי מה יהיה בסופם;

קסח

מָה אֶתְךָ

וְהִבְחִירָה חֲפָשִׁית לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְזָכוֹת לַיְלֵךְ בְּדַרְךְךָ
הָאֵמֶת וְהַתְּמִים.

תָּם וְנִשְׁלָם, שָׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

